

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Försäkringskassan

Yttrande över Försäkringskassans förslag till föreskrifter om procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2019

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller Försäkringskassans förslag till föreskrifter om procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2019. Det föreslås att egenavgift till sjukförsäkringen avseende beskattningsår 2019 som debiteras år 2020 beräknas enligt följande procentsatser på inkomster upp till och med åtta gånger prisbasbeloppet vid årets ingång:

- För försäkrad med en dags karenstid 3,97 procent.
- För försäkrad med 14 dagars karenstid 3,55 procent.
- För försäkrad med 30 dagars karenstid 3,35 procent.
- För försäkrad med 60 dagars karenstid 3,11 procent.
- För försäkrad med 90 dagars karenstid 2,94 procent¹.

På inkomster över åtta gånger prisbasbeloppet tillämpas procentsatsen 3,64 procent för sjukförsäkringsavgift enligt 3 kap. 17 § socialavgiftslagen (2000:980).

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen anges att i budgetpropositionen 2018/19:1 s. 80 för år 2019 aviserades att företagares egenavgift till sjukförsäkring utan vald karenstid, det vill säga vid grundkarens på sju dagar, sänks från 4,44 procent föregående år till 3,64 procent. Det anges att under hösten 2018 kommer beslut om avgiften avseende beskattningsår 2019, som debiteras år 2020, att fattas av riksdagen. Under förutsättning att riksdagen beslutar i enlighet med regeringens förslag föreslår Försäkringskassan de

¹ Motsvarande procentsatser för år 2018 är för en dags karenstid 4,80 procent, 14 dagars karenstid 4,35 procent, 30 dagars karenstid 4,11 procent, 60 dagars karenstid 3,82 procent och 90 dagars karenstid 3,62 procent.

ovannämnda egenavgifterna vid karenstid till sjukförsäkring för år 2019. I konsekvensutredningen framgår formuler för hur Försäkringskassan beräknar detta. Utifrån den av regeringen föreslagna sjukförsäkringsavgiften för egenföretagare 3,64 procent, som är densamma som nivån på grundkarensen för sju dagar, beräknas egenavgifterna för olika karenstider utifrån detta ingångsvärde.

Regelrådet kan konstatera att syftet med förslaget är styrt av ett politiskt fattat beslut.

Regelrådet finner beskrivningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Förslagsställaren bedömer att, utifrån utgångspunkten för beräkningen av egenavgifterna vid val av karenstid, det inte finns några rimliga alternativa lösningar. Det saknas en beskrivning av effekterna av om någon reglering inte kommer till stånd.

Som framgår ovan är förslaget styrt av ett politiskt fattat beslut som, när det är fattat, förslagsställaren har bemyndigande att meddela föreskrifter med de aktuella procentsatserna. Utifrån detta förslags särskilda karaktär kan därför Regelrådet instämma i att det inte finns några alternativa lösningar.

Det saknas en beskrivning av effekterna av om någon reglering inte kommer till stånd. Det hade varit önskvärt om förslagsställaren åtminstone omnämnt detta med en kort formulering. Utifrån detta ärendes särskilda karaktär kan Regelrådet dock godta en utebliven beskrivning, utifrån att det framgår av remissen i dess helhet vilka effekter som uppstår om någon reglering inte kommer till stånd. För förslagsställarens kommande ärenden förutsätter dock Regelrådet att även effekter av om någon reglering inte kommer till stånd beskrivs.

Regelrådet finner beskrivningen av alternativa lösningar godtagbar.

På grund av ärendets karaktär finner Regelrådet att en utebliven beskrivning av effekter av om någon reglering inte kommer till stånd i detta ärende är godtagbar

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att förslaget till ändrade föreskrifter inte bedöms strida mot EU-rätten.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Eftersom förslagsställaren skriver att förslaget till ändrade föreskrifter inte bedöms strida mot EU-rätten, förefaller det som att någon form av bedömning har gjorts av förslagsställaren. Regelrådet vill uppmuntra förslagsställaren till att ta med den sortens överväganden i konsekvensutredningen, även avseende nationella initiativ. Detta eftersom Sverige, i egenskap av medlem i EU, behöver förhålla sig till och kontrollera att förslag inte kommer i konflikt med grundläggande EU-rättsliga regler. För nationella förslag kan en sådan redovisning ofta vara förhållandevis kort, men det är vanligen ändå nödvändigt att reflektera över och ange vad man har kommit fram till i detta avseende, i konsekvensutredningen. Eftersom förslagsställaren ändå förefaller ha gjort en bedömning, kan Regelrådet för detta ärende godta en utebliven redovisning av bedömningen, men med nämnda medskick till förslagsställarens kommande ärenden. Regelrådet har i övrigt inte funnit några skäl till att ifrågasätta förslagsställarens bedömning.

Regelrådet finner beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I konsekvensutredningen anges att föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019. Det saknas en beskrivning av behovet av informationsinsatser.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Regelrådet kan godta den uteblivna beskrivningen av om särskilda hänsyn behöver tas till tidpunkten till ikraftträdande. Att föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019, vilket är inom en snar framtid, är för detta ärende positivt för de som berörs. För förslagsställarens kommande ärenden vill dock Regelrådet se en beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till tidpunkten för ikraftträdande och vilka överväganden som förslagsställaren har gjort.

Vad gäller den uteblivna beskrivningen av behovet av speciella informationsinsatser kan Regelrådet godta även detta med anledning av ärendets nämnda särskilda karaktär. För förslagsställarens kommande ärenden bör det i denna del exempelvis finnas en beskrivning av de informationsinsatser som bedöms lämpliga i ett visst ärende, vilka informationskanaler som bedöms lämpligast för den berörda målgruppen och vilken aktör som ska genomföra informationsinsatserna.

På grund av ärendets karaktär finner Regelrådet att det är mindre allvarligt att beskrivningar av om särskild hänsyn behöver tas till tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser har utelämnats. Beskrivningarna är därmed godtagbara.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I konsekvensutredningen anges att de som berörs av regleringen av egenavgifter är samtliga enskilda näringsidkare och handels- och kommanditbolagsägare inom samtliga branscher. Vidare anges att uppskattningsvis berörs cirka 360 000 egenföretagare varav en tredjedel är kvinnor.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. Ärendet är speciellt eftersom det är egenföretagare, det vill säga enskilda näringsidkare och bolagsmän i handels- eller kommanditbolag som berörs. Det är den enskilde personen som får den nedsatta avgiften. Uteblivna beskrivningar av berörda företag utifrån storlek och närmare beskrivningar om vilka branscher som är aktuella kan därför godtas i detta ärende. Regelrådet vill återigen poängtera att detta ärende är speciellt. För andra ärenden behöver berörda företag beskrivas utifrån samtliga aspekterna antal, storlek och bransch.

Regelrådet finner beskrivningen av berörda företag utifrån antal godtagbar.

På grund av ärendets karaktär finner Regelrådet att en utebliven beskrivning av berörda företag utifrån storlek och bransch är godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

I konsekvensutredningen anges att förslaget inte bedöms leda till några ökade administrativa kostnader för företagen.

Regelrådet har inte funnit några skäl till att ifrågasätta förslagsställarens bedömning och finner beskrivningen av förslagets påverkan på berörda företags administrativa kostnader godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen anges att det inte bedöms tillkomma några andra kostnader eller uppstå behov av förändringar av verksamheten.

Regelrådet har inte funnit några skäl till att ifrågasätta förslagsställarens bedömning och finner beskrivningen av förslagets påverkan på andra kostnader och om det finns behov av förändring i företagets verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

I konsekvensutredningen anges att förändringen i egenavgiften för respektive vald karenstid är marginell. Vidare anges att gruppen egenföretagares konkurrensförhållanden inte påverkas jämfört med konkurrenter med andra bolagsformer såsom företagare med små aktiebolag.

Regelrådet vill i denna del framföra följande. För försäkrad med en dags karenstid var procentsatsen för år 2018 4,80 procent och för 90 dagars karenstid 3,62 procent. De nämnda procentsatserna föreslås således minska med 0,83 procentenheter respektive 0,68 procentenheter. I konsekvensutredningen anges att vid en månadslön på 28 000 kr motsvarar en sänkning på 0,8 procentenheter av avgiftssatsen en skattesänkning om 224 kr per månad. För de minsta företagen, som bedriver verksamhet som enskild näringsidkare eller som bolagsman i handelsbolag, kan en sådan skattesänkning vara betydelsefull och inte endast marginell. Enligt konsekvensutredningen påverkas cirka 360 000 egenföretagare av förslaget. Med det sagt finner Regelrådet inte några skäl till att ifrågasätta förslagsställarens bedömning i denna del.

Regelrådet finner beskrivningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållanden för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

I konsekvensutredningen anges att förslagsställaren bedömer att den föreslagna regleringen inte ger någon ytterligare påverkan i andra avseenden.

Regelrådet har inte funnit några skäl till att ifrågasätta förslagsställarens bedömning och finner beskrivningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen anges att någon särskild hänsyn inte behöver tas till små företag vid regleringens utformning.

Regelrådet vill i denna del återigen framföra att detta ärende är av en särskild karaktär och att det för andra ärenden är behövligt att beskriva om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning. För detta ärende är det i formell mening inte företagen som påverkas av förslaget – utan de enskilda personerna som bedriver verksamhet i form av enskild näringsidkare eller bolagsman i handelsbolag. Den föreslagna förändringen är positiv för dem som bedriver verksamhet i de nämnda företagsformerna och särskilt för dem som driver de minsta företagen. Det hade varit önskvärt om förslagsställaren hade angett detta i konsekvensutredningen. Med nämnda medskick till förslagsställarens kommande ärenden kan Regelrådet godta en utbliven beskrivning i detta ärende.

Trots det nämnda finner Regelrådet att en utbliven beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning är godtagbar.

Sammantagen bedömning

Som har framförts genomgående med anledning av Regelrådets delbedömningar av de olika aspekterna som ska beskrivas i en konsekvensutredning, är detta ärende av särskild karaktär. Det handlar om ett väl avgränsat område, där vilka som berörs och effekterna för berörda framgår på ett tydligt sätt. Utifrån detta har Regelrådet kunnat godta relativt kortfattade beskrivningar i flera delar. För andra, mer komplexa ärenden, förutsätter Regelrådet att förslagsställaren gör utförligare beskrivningar.

Vid en sammantagen bedömning finner Regelrådet att konsekvensutredningen uppfyller kraven enligt 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 28 november 2018.

I beslutet deltog Pernilla Lundqvist, ordförande, Hanna Björknäs, Yvonne von Friedrichs, Claes Norberg och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av Katarina Garinder Eklöv.

Pernilla Lundqvist
Ordförande

Katarina Garinder Eklöv
Föredragande